

РАДОВА РАДА

Умови друкування встановлені на 1918 рік.

на 9 мс.	на 8 мс.	на 7 мс.	на 6 мс.	на 5 мс.	на 4 мс.	на 3 мс.	на 2 мс.	на 1 мс.	
—	—	—	—	—	—	—	50 р.	20 р.	10 р.

Варіанти приймаються тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну задано 50 коп. (кож. зміну докопче прикладати стару адресу).

Адреса редакції в конторі:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.

Телефон редакції 64—86.

Почт. скриньки № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить по-дня, окрім неділей і днів після великих свят

Умови друкування встановлені на 1918 рік. — За зміну задано 50 коп. (кож. зміну докопче прикладати стару адресу).

Адреса редакції в конторі: У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22. Телефон редакції 64—86. Почт. скриньки № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА. Виходить по-дня, окрім неділей і днів після великих свят

Ціна окремого № у Києві 45 в. В провінції і 45 в. на поштоматі

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.

Троїцький Дім, в Васильківському м-ті.

Сьогодні 8-го жовтня у вісторок 11 і 12 у перший раз РОЗВИЙНИЙ Шилера пер. Ол. Черняхівського.

9-го Крути та по перекруту; 10-го Залорженя за Дунаєм; 11 і 12 у перший раз РОЗВИЙНИЙ Шилера пер. Ол. Черняхівського.

Другий Городський Театр.

Ударницький Театр під орудою М. Садкоєвського.

Сьогодні 8-го жовтня у вісторок 11 і 12 у перший раз РОЗВИЙНИЙ Шилера пер. Ол. Черняхівського.

10-го Крути та по перекруту; 11 і 12 у перший раз РОЗВИЙНИЙ Шилера пер. Ол. Черняхівського.

Центральним Українським Сільсько-Господарським Кооперативним Союзом

з 5 жовтня (жовтень) ц. р. відкрито підписка на випусканий ним **само**м на купівлю—найбільшого на Україні заводу плугів (Гена в Одесі). Для цього випускаються позичкові зобов'язання (коопер. облігації) на 25 мільйонів (25.000.000) карб. Ці облігації дають шість процентів (6%) щорічних, а крім того ще додаткову премію. Облігації мають по 50, 100, 1000, 5000 карб. Про подробиці можна довідатися у місцевому кооперативному Союзі, або звернутися до Київського (Прорізна 13) в "ЦЕНТРАЛ", або Хрещатика 27 "УКРАЇНБАНК", або Інститутська 3 "СОЮЗБАНК".

3 електротехн. школі закінчили почалися

23 вересня нов. ст. Повні права: звания техника і інженера. Курс 2 о пол. р. для скін. 6 кл. і 3 о пол. р. скін. 4 кл. сер. шк. або вищу поч. школу. Впрямом проханні продовжується до 15-го жовт. Київ, Стодаришська № 55-б. 9—12 год. ранку і 4—7 веч. Допускається прийом вільнослухачів. 1159

3 адміністративної "Вампуки".

Знов і знов казка-безконечних починає статися й розмудуватись од початку... Мова все про ті ж таки нещасні, справді мучені і може вже до краю умучені гімназії українські в столицному місті держави Української, в Києві. В сьогоднішньому числі нашій газеті читач знайде справжній крик болю та обурення одного з тих, кого лиха година та нещаслива побила справжньою карою египетською, поставивши коло того безнадійного діла—добувати поменшання для української гімназії. "Ходженіє по мукам" ніби вже було скінчилося. Всі інстанції—чи заветилилися, чи нарешті обридло вже їм—висловились в одно: маєте поменшання. Зрадили діти, що матимуть де жити, зрадили батьки, що не вештаються діти без роботи, зрадили були педагоги, що нарешті скінчилися інтересами української науки. Виходить—завчасу раділи... Бо й знов, мовляв Шевченко,

Що день Пилата розпинають, Морозять, шкварять на вогні оту нещасну, Богом і людьми забуту школу українську. І під самісіньким у тих численнях Пилатів носом кожен, кому тільки охота, кому не тільки пальцем ворухнути—анується, в живі очі гляує з того, що людям боляче, що вони кутка не знайдуть, де б могли взятись до тихот, спокійної праці. Бо хліба ж не глум ота напр. амбулаторія що раптом, мов "по пучому велінню", в лікарню обернулася? Хліба не згущання отой аргумент, що "совміщення мужської гаммазії і женського монастиря аморально"? Відні чернички Покровського монастиря: прегарно агестує їх мати—ігуменша... І чого тільки тоді розташувалася вона з своїм черничим гніздом, що так легко в спокую навіть од недоліків-хлопчаків вкидається, серед величюного міста, де спокус і без гімназистів так багато? У пустиню ні тікати, де голос чоловічий не заходить, де ходи чоловічий не чути, а не серед спокус величюного міста жити.

Але не ця pruderie пречесної матері-ігум ніші мене цікавить. Є справа далеко більша—це доля української освіти й роля в тій долі всяких Пилатів, імена їх жети, Господи, вісь. Умити руки можна раз, можна два, але ж систематично що день божиї протягом чотирьох місяців умивати—чи не занадто вже білі будуть руки і чи не свідчать це, що такі білоручки просто вже ні до якого діла здатні—навіть до того простого діла, щоб школярів вчили, а вчителів вчили, навіть до ще простішого діла—принаймні не демон-

струвати публічно отого щоденного виваннячка... А дже трудно повірити віри, щоб за чотири місяці не можна було в міліоновому місті знайти одного поешкинина. І коли хочуть—то знаходять. Знаходять так швидко і з такою ретельністю, що жертвам і лишається тільки до Господа Бога руки здімати. Отже коли не знаходять, коли, методом героїв із "Вампуки" співачки: "б'яжім, сп'яжім"—спонійнісено сідають на бугафорський ослинець, то виходить не хочуть. А коли не хочуть, то... висновки читач і сам може поробити.

Але одну задачу мені таки кортить загадати. Міністерство народньої освіти, ... за чотири місяці не змогло дати притулок для готових уже гімназій,—питання: скільки часу треба, щоб ту безпритульну науку зовсім знищити? Гадаю, що навіть останній "приготовішник" ані трохі не заважається цю адміністративну Вампуку розгадати.

Сергій Ефремов.

На біжучі теми.

Орієнтація на лишки.

Як би я вам оповів усі європейські, східно-європейські та українські новини, ви би одразу вивалили очі:

— Ой, Боже-ж мій, куди його тікати!

А я той думка, що як би раз на завше кинути оту подлу методу "тікати", то все було б у нас куди краще.

І взагалі треба нападати, а не ждати. Тепер чомусь бояться большевиків.

А я вас питаюся: чи ми робили реакцію на Україні, чи ми давали притулок російським дітям, ми шануємо Мілюкова, ми—"Протест", ми—"Київська Дунька", ми—"Голос Каїна", ми—"Руський Галас"?

Це ми провалили Московію Большевиків? Це ми в мініаторах і кабаге глумуємо з руського народу, ми оплювуємо його, як частушечка, чоботобутилошника, насінногрна, танцувальника, фронторозуствника, сифілісоносителя, культуроніщителя?

Подивіться краще, що роблять у Києві приїзжі спекулянти, брилянтистки, артисти, газетчики. Б'гли люди що духу в Києві. Прибігли. Врятувались од свого доброго руського народа.

І тепер з ситої України тичуть туди на північ дулі. Харкають. Плюють. Карикаються. Шаржі. Сміх-вист.

Яке воно дрантя, ота руська інтелгенція! Порядки лишинкись там. Але їх так мало.

С. П. Мельгунов різко вікуде з Москви не тікати.

— Нащо лишинкись, кидати, хоч і озвірилий, кидати?

Редакція "Нової Раді" більше жила культурою, ніж політикою, і в свій час не покинула Київ.

Була маленька пригода: розстрілювали редакцію і дулі ч з рушниць і кулеметів большевиками перед виходом.

Вранці прийшли в редакцію: — Столи. Папері. Газети.

А газета тим часом вже вийшла.

Ну, вбий б одного двох з членів редакції. Дрма. А дже тікаючи все одно хто небудь з них в дорозі заступив б і помер.

Народ усе тендитний. Наш секретарь—так справжня тичина чи б'глица.

А головне культури не розстрілюють, хочете ривати? Давайте. Прощу. Беріть нечі-

лише число російської газети. Читайте:

"Идеальная жена".

"Женщина, которая наобръла любовь".

Кабаре "Маска".

Кабаре "Ви-ба-бо".

Концерт-Кабаре-Баль.

Варшавський Цирк.

Кабаре "Свєт".

Квартирныя тетради.

Корсетная мастерская.

Б'бга—наши фавориты.

"Ремонтъ любви".

Н. Фигнеръ даєть уроки ш'яї.

Манікгорь. Педикюръ.

Хорошо гадаю.

Кабинетъ красного дерева.

Шварцная муфта.

Офицеръ исполняєть поруче-ния.

Хиромантъ-предсказатель.

"Шато"-кафешиантъ.

"Аполло"—кафешиантъ.

І поривайте, яких оповісток повна кожна українська газета.

Електротехнічна школа.

Київський архітектурний інститут.

Кооперативна школа Дніпросоюза.

Кооперативний Банок.

Видавництво "Час".

Видавничий Союз.

Видавництво "Громадськє Дум-ка".

Видавництво "Сіач".

Видавництво "Друкаръ".

"Серп і Молотъ".

"Книгозбірня".

"Крилиця".

"Вісник Громадськє Агрономіі".

"Наше Минуте".

"Книгарь".

Чого це все вартє?

А ось чого: приїхав до Києва (не втік) один петербуржець за книжками:

— Ганя намь покоя ваши зем-ляки не дають: давайте книгу. Но я вижу, что изъ Киева украинской литературы придется вести ц'ялкий вагонъ. У васъ за годъ революціи одб'лана грандиозная работа. У насъ книга почти выродилась. У васъ книги Грушевського или Ефремова издаются по сто тысячъ экземпляровъ... Этого уже никто не уничтожитъ. Политика крупна, культура—в'в'чка.

Отже, мої любезні земляки, наших величезных культурных над-бань ніто не знищять, ніто не розстріляє.

Що б там не трапилось, а лиш-ки наші будуть надто великі.

І коли ви схочете твердо орієнтуватись принаймні на лишки, то буде все гаразд.

Тільки жете твердо.

Вам не треба тікати.

Повіряють ви знаєте хто?

А оті ж апологети великої руської культури, що тепер руському народу на північ дулі тичуть, сіють у нас петербурзьку розпусту, повторють стару російську історію, котра торкє скінчалась.

Наші лишинкись—це культура.

А дже державний університет аж тепер тільки удержавлено.

А його склали ще торкє українська прхватна громадська ініціатива.

Кам'янецький університет організував не його превосходитель-ство Николай Прокофьевич господин Василенько, а наш давній і щирый патріот, скромний Іван Іванович Огієнко.

Наші гімназії засновувались не воїмі помічателя Науменко, а в супереч його воїм ініціативою й старанням українських батьківських комітетів.

Наша преса також існує в супереч бажанням величезных московських адвокатів.

Отже, анайте: державу будують не їх превосходительства.

Держава ростє, шириться й крипне проти воїм невоспеченых спекулянтів на нашій державности, крипне все таки самодіяльністю, тим грандиозним культурним розмахом.

котрого ще ніто досі не спинило. Той культурний розмах напевне і політику прихилить собі під ноги і таки примусить її собі служити.

А. Яринович.

В міністерствах.

Зачон про підвищення ставок гербової оплати.

Подаємо витяг з більш цікавих для громадянства статей закону про підвищення ставок гербової оплати, який затвердив 10 вересня ц. р.

А) Проста гербова оплата, що нині збирається в розмірі двох карбованців від аркуша: а) по номерам, витам і документам які перемічені у п. п. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 31, 32 арт. 13 ст. про гербову оплату—підвищується до 5 карб. за аркуш і б) по справам, паперам і документам, які перемічені у пункт. 1, 2, 9 і 28 арт. 13 ст. про герб. оплату—до десяти карб. за кожний аркуш.

Б) Гербова оплата, що нині збирається в розмірі 1 карб., збільшена до 2 карб. за кож. аркуш (арт. 14) і за кожний номер, або документ (арт. 15).

В) Проста гербова оплата, що нині збирається в розмірі 15 і 20 копійок, збільшується до ста шагів за кожний аркуш і документ.

Д) Проста гербова оплата, що нині збирається в розмірі десяти копійок, збільшується до п'ятдесяти шагів за кожний аркуш.

Е) Проста гербова оплата, що нині збирається в розмірі п'яти копійок, збільшується до 30 шагів за кожний аркуш і кожний документ.

II. Встановлюється:

А) Розмір окладної гербової оплати, замість 20 коп. з кожних ста карбованців суми тих актів і документів, що підлягають цій оплаті—30 шагів, причому ко повні сотні карбованців лічуться за повні.

Б) Розмір актової гербової оплати зливої м'ри, з названя у арт. 51 актів і документів на всяку суму замість 50 копійок—по одному карб. з кожних ста карбованців суми акту до десяти тисяч карбованців, лічучи неповні сотні карб. за повні й—до десяти карбованців, з кожної тисячі карб. крім десяти тисяч карбованців, лічучи неповні тисячі карбованців за повні.

В) Розмір актової гербової оплати зливої м'ри, з актів і документів, на всяку суму, замість 10 коп.—до 40 шагів з кожних ста карбованців суми акту до десяти тисяч карбованців, лічучи неповні сотні карбованців за повні, і по два карбованці з кожної тисячі карбованців, з кожної десяти тисяч карбованців, лічучи неповні тисячі карбованців за повні.

Зачон цей вводитьсь в життя з 15 вересня 1918 року.

В справі вердуку між Україною та Литвою.

Військовий міністерством проектується утворити комісії, яка б згідно ст. II, § 2 мирового договору між Україною та Литвою, ведла б про встановлення кордонної лінії між Україною та Литвою.

Довжина кордуку має бути до 100 верстєть вхедить від к. Мельникє до к. Пружанк.

Українське телеграфне агенство. Це зробленому українським телеграфним агенством хідраунку на утримання йете й кревдження праці керієбке 1.447.200 карб. на рік. Головний печтант.

Міністерство жетт і телеграфів впробле кредет залуку кре улаштування х м. Київі телеграфне печтанто. Цірк жеттанті кревчудеться заснувати місцево українська, обовязком котрого буде ділевадетьє окремого управління.

Підлягати жеттант буде безпосередньо міністру жетт і телеграфів. Консульський установа української держави.

Міністерством залевонних справ проектується заснувати консульства в спідучих місцевостях:

Германія: Генеральне консульство—Берлін; консульства: Франкфурт на Майні, Бреслав, Липок, Гамбург, Іданов, Монахія, Кельн; віце-консульство: Мангейм, Золиген, Штеттин.

Австрія: Генеральні консульства: Відень, Будапешт; консульства: Львів, Триєст, Прага; віце-консульства: Фумі, Чернівці.

Румунія: Генеральне консульство: Ясі; консульство—Бухарест; віце-консульство: Галац.

Туречина: Генеральне консульство—Константинополь; консульство—Трапезунд; віце-консульство—Смирна.

Болгарія: Консульство—Софія; віце-консульства: Констанца, Русчук.

Португалія:
Консульство—Лисабон.

Фінляндія:
Генеральне консульство: Гельсінґфорс.

Литва:
Генеральне консульство—Вільна.

Білорусь:
Консульство—Мінськ.

Швейцарія:
Генеральне консульство: Цюрих; віце-консульство—Женева.

Данія:
Консульство: Копенгаген.

Еспанія:
Генеральне консульство—Мадрид.

Нідерланди:
Консульство—Амстердам.

Персія:
Генеральне консульство—Тегеран; консульство—Тавриз.

Швеція:
Генеральне консульство: Стокгольм.

Норвегія:
Генеральне консульство: Христіанія.

Польща:
Генеральне консульство: Варшава, віце-консульство—Львів.

Норландія і Лівонія:
Консульство—Рига.

Російська соціалістична федеративна соціалістична республіка:
Генеральні консульства: Москва, Петроград; консульства—Самара; віце-консульства: Казань, Астрахань, Нижн.-Новгород, Архангельск.

Домініна:
Консульство—Ново-Черкаськ.

Наваха:
Генеральне консульство—Тіфіліс; віце-консульство—Батум; віце-консульство—Баку.

Західний Сибір і центр. Азія:
Генеральне консульство: Омськ; консульства: Ново-Ніколаєвськ, Бухара.

Східний Сибір:
Генеральне консульство: Владивосток; консульство—Іркутськ.

Туркестан:
Консульство—Ташкент.

На утримання всіх консульських установ та на річні відатки на термін з 1-го вересня по 31 грудня 1918 року Міністерству, що піклувалося міністерства закордонних справ, потрібно вийшло 1.639.480 карб. 70 коп.

В справі допомоги співробітникам військового відомства, які постраждали від вибуху на Звіринці 6 червня ц. р. Військовий міністр подав до ради міністрів доклад об асигнуванні одночасної допомоги співробітникам військового відомства, які постраждали від вибуху на Звіринці 6 червня цього року в розмірі 234.000 карб.

І з цих грошей проєктується задовольнити 689 осіб.

Нові штати.

Нові штати середніх шкіл вже розглянуті і прийняті малою радою міністрів. Штати торкаються такого типу середніх шкіл: класичних гімназій, реальних шкіл, учительських інститутів і семінарій, а також торговельних шкіл.

Немає перекладників на українську мову.

Головне управління місцями замощення (торенне) починає зноситися з чужоземними інституціями не на державній (українській) мові, чи то на загально прийнятій до звичання європейських мовою (німецькій, або французькій), а на російській. Таке аніше, мабуть, пояснюється, через відсутність в управлінні перекладників на українську мову, бо з прагненням на посаду начальника цього управління п. Олександровича, любив, "перевелася" і українські перекладники. "Протокол" може з цього приводу радити й це написати доклад в оборону російської мови.

Коли заяв зарешті заспокоїлась, В. Винниченко вголосив таку промову:

— Од імені організованого сільського демократичного громадянства, представленого в особі національного союзу я маю велику радість висловити почуття—я думаю—всього українського громадянства, величезної радости за ходом, що ставалося сьогодні... Подія ця тиха: не ревуть гармати, і кулі не розривають портретів наших славних діячів, але день, котрий ми переживаємо сьогодні—це день великої перемоги, той день, від коли ми починаємо входить в коло європейських націй. Досі ми не мали своєї школи, а нинді без школи—не нація, а етнографічний матеріал, пачка чияким ми були стільки років...

Школа, це—самосвідомість, це дехтарь, що освітить ту темноту, через яку ми загубили свою мораль, одриваємся од своєї душі, плюємо на неї!

Треба зазначити, що наш брат, російський інтелігент мало думав над нашим горем, і не сказав, якої нам треба школи.

Українцю—доєй було певидоме слово, і генер воно це не пройшло у всі шари громадянства. Але недалеким той час, коли у нас не буде ні одного селянина, котрий не сказав би, що він українець, і не зробить школи...

— Од імені українського організованого громадянства, яке особливо чуло відчувало в цей момент уся трогедія нашого становища національний союз вітає вас з цим великим днем і кличе вас до боротьби за всі права нашого народу.

Слава першому цвіту української науки—українському університету! Слава першій сімці професорів і студентів цього університету! Слава українському народові, що став в оборону своїх національних прав!

Могутнє "слава!" знову розлягалось по залі, і знову гучні овації промовляють В. Винниченка.

Хор співав: "Не пора!".

Далі виступав з привітання ректор універс. св. Волод. проф. Спекторський, який зазначав, що радісно було святкувати ювілей вищої школи, а ще більш радісно святкувати день народження нового університету, перед яким одкриваються великі перспективи і можливість не бути школьником. Наша радість, що університет нам не чужий, а близький нам, бо фундація його пов'язана з загальною історією і в цьому запорука нашої дружби... Нехай живе ентузіазм мелоді, ентузіазм нації!

Після виходить на катедру мікрополіт Антоній, в руках держить йкону. "Вибачається" за те що не приготував промови не українському і починає весь час казати про російську культуру, пригадує варшавське студентство, до було багате, "малорозум". Після цього виступ в залі здійснюється страшний шум, який не дав балакати мікрополіту. Почаву в залі етикет і промовець завважав: "я знаю, що это Вам не нравиться". Скінчав свою промову під демонстративні згукі волевого залу. "Вибачається" за вираження яке допустив при упоминанні в Варшавском університеті" поправляє каліграфічною мовою свою помилку владиче. Хор гарно співав: "Україно-мати, мати єконав".

Далі виступають представники від Київської політехніки ректор. Університету оголошує, що від відомої української "Провсвіт" одержане 250 карбованців на університет.

Потім виступав ректор К. Педізького університету проф. Огієнко, представник від Київської політехніки, академік мистецтва (Ф. Кричевський), комерційного інституту, від українського духовенства м. Києва П. е. Крамаренко між якими сказав: "Решти, найшайбистий вертоград української науки, дивити пахучим квітам, подбай про добрі плоди. А ми українське духовенство будемо молити Бога, щоб він захистив його від шкідливих впливів".

Представник від студентства хрещатимувал не латинським вірш, привітаний університету. Далі промовляв: представник від 2 укр. гімназій і Київського комітету цієї гімназії, представник від в. д. і р. бачих. С. В. Чеховський, від студентів українців дух. академії, від об'єднаних рад. жіночих курей, від спілки учениць, від губерньск. управи, від Україн. банку, Союз-банку (П. Степаненко), який підніме університету "на зубок дитячі"—25.000 карб. на етикетці ім. Союз-Банку.

Подає коротко ціную промову л. Цегельського представника австрійськ. парламенту від Галичини: "Високодержотне громадянство і Ви, дорога українська молоді! Серце мое переживає дріжді мою роспач від радости, що нині положене камінь під будучину української культури. Українська культура—це річ важлива. Немає нації без своєї

культури. І коли сьогодні кладеться камінь під європейську школу, ми повинні сьогодні зауважити, що український народ стає в союз європейських народів. Ми гадали, що у Львові буде світло української культури—ввійшло якнайліше. І ми заврамо Вам. Але, зазвучавіи Вам, ми й радуємося, що Київ, який світлів і нам, де схилились нані краді думки, перший бачить світло. І це світло буде тим, куди будуть звертатися наші очі. Українська школа сьогодні прирдується до західно-європейської школи—це надія, що нація не загине. Ви, браття, також пригорнете і нас галиччак до себе...

Інші кредитові інституції віднесли новому університетові такі коштовні дарунки: "Дніпроська"—50,000 карб., селянський союз—по 1,000 карб. на рік на премії за краї і твори де сільсько-господарству.

З ентузіазмом зустріла аудиторія чірка.

звітку про "докту вдовиці"—Віх мажистрської "Провсвіт" на Пелтавщині, яка на це святе діло асигнувала з своїх убогих коштів 250 хрб. Також і ці кодурачки "на зубок" козакароженому.

Привітальні кремень затяглись дещо, і п. ректор проф. Спекторський перешлі попрява вбачення, що він мусить перервати привітання, бо їх така сила, що ще й головини не перечтала. За пізнім часом відкладаються на вечірку також і академічні промови, які мали виступити проф. Спекторський і проф. Огієнко.

Все це, сказав проф. Спекторський буде надруковано у "Вістнику 1-го українського державного університету", який має вийти незабаром.

Почетні гості запрошуються на шкільну чаю.

Увечері відбулася студентська вечерка.

ХРОНІКА

Відкриття українського державного університету.

У неділю 6-го жовтня у Києві відбулася історична культурно-національна свято відкриття першого українського державного університету.

Свято відбулося в одній з найбільших залів державного університету, величезній будинку якого (була нова артилерійська школа) вибудовані в здоровій гарній місцевості (т. зв. "Кадетська діброва").

Зала була роскішно декорувана стародавніми килимами, дубовим листям, пальмами і іншою зеленню. З боку стояв портрет Шевченка, тех увесь в зелені.

Родо довгого столу призначеного для ради професорів з одного боку стояло крісло для п. гетьмана, а з другого—катедра для промовців. Величезна зала була переповнена.

На свято прибули: п. гетьман, президент національного союзу на чолі з головою В. Винниченком, рада міністрів на чолі з Ф. Лізоубом, кем відпочий германським військом на Україні гр. Кирбах, представники чужоземних посольств на Україні, представники вчених і культурно-національних організацій на Україні, студентство і громадянство.

Початок свята.

Свято відкриття розпочалося урочистим молебном, котрий правив проросвященний Дмитрій, єпископ Київський з сонном духовенства.

Перед початком молебна законоучитель 1-ої української гімназії о. В. Липковський сказав чуло, тепле слово, охарактеризувавши цей день як день нації національного виступа: "сегодня,—сказав він—воскресення день, просвітяться ж людські!".

Після молебня (на якому між іншим було прочитано "апостола" по українському), слово сказав єпископ Дмитрій.

Всі погляди звертаються до дверей через які має прийти п. гетьман, і незабаром він увійшов з мікрополітом Антонієм, зустрінутий ректором університету, завідувачим церемонією Петром Дорощенком і двома хрещатимувачами студентства.

Спожучений наївний мов і студентський хор від ордує О. Кеніка заспівав "Ще не вмерла Україна". Вей востанок.

Потім п. гетьман оголошує малевану грамоту такого змісту:

Грамотою цією ознаменуємо великим, кому про це відати належить і особливо пану міністру освіти. Пачак ректору, професорам і студентам, які ми визнаємо за благо для всього народу українського утворити в столиці України місто Київ, перший український державний університет, в складі всіх чотирьох факультетів:

Привітаючи Боже благословення, на це ново вжитою народною освітою, бажано, щоб цей університет справляючи широкою відродженню нашої національної культури, впливав уї творчі сил, багатого духом та здійснювані українського народу.

Грамоту привітали присутні гучними оваками і вигукнули "Слава". Далі п. гетьман хрещатимувачі в який зазначав, що в цей пам'ятний

день належить згадати наших славних історичних діячів гетьманів Сагайдачного, Хмельницького, Дорощенка, Витовського, які теж дбали про розвиток освіти українського народу, будували школи і дбали про їх розвиток, як головних культурних осередків на Україні.

Я обіцяю, каже п. гетьман,—вже онлами підтримувати освітню справу і доможу всіх старань, щоб український університет був дійсним найвищим осередком науки для добра нашого народу. Бажаю вам, ценово студенти, як найкращих успіхів в вашій роботі. Шкоди не пошкідли маєте серед широких кол селянства. В такий скрутний час, коли аварія хвляловал народні маси, ви, нанове, студенти, як інтелігентні сили, маєте сповнити свій національний народний обовязок не тільки перед нашим народом, але й перед усею людщиною. Народ на вас покладає великі надії, народ український жде вас! І я захищаю вас до науки—сильно перед вами важне питання політичних і соціальних реформ. Уважайте, щоб ваша наука не була фальшивою зрозуміла. Від науки, від освіти, яку вивчатимете народові, залежить постує всієї людщоти. В цей день, коли вступаємо в життя всіх культурних народів закликаю вас стати на сторожі правдивої свободи, добробуту нашої любові України.

Наший менці України—слава!—закінчав промову п. гетьман. Зала гучно овакала, національний хор знову одспівав "Ще не вмерла Україна".

Відповідь п. гетьману міністр нар. освіти М. Ващенко:

— Серед руїни і занепопня—наже міністр—прийшовсь нам працювати над піднесенням рідної культури. Оце до цього ми були прагтовані, ба ві всіх народів, Україна перна станула на тривкий ґрунт своєї національного відродження. Де цюже народького руху—притетовалі дух наших закордонні брати в Галичині. Ми слідили за їх національними змаганнями і коли мовав слухавши час—український народ перний зі всіх народів Росії мовав істинувак як самостійний. Перша на оняччях, перний український університет де перує духовних сил нашого народу.

Потім говорив ректор українського університету л. Ф. Сушицький, дякуючи п. гетьманові від українського студентства, професорів і взагалі од цілого народу за щире допомогу в заснуванні перш. укр. університету в Києві.

Після цього п. гетьман, гр. Кирбах і чини гетьманського почету відішляють.

Привітання.

Пректор університету професор Швець оголошує:

— Слово належить представнику українського національного союзу Винниченкові.

Стіни задріжали від грому оваків, якими весь зал зустріла В. К. Винниченка. Оваками переходять в гучну овацію, яка таксако швидко хвляла.

Вітання, яким ми поздравляємо вас з цим великим днем і кличе вас до боротьби за всі права нашого народу.

Слава першому цвіту української науки—українському університету! Слава першій сімці професорів і студентів цього університету! Слава українському народові, що став в оборону своїх національних прав!

Могутнє "слава!" знову розлягалось по залі, і знову гучні овації промовляють В. Винниченка.

Хор співав: "Не пора!".

Далі виступав з привітання ректор універс. св. Волод. проф. Спекторський, який зазначав, що радісно було святкувати ювілей вищої школи, а ще більш радісно святкувати день народження нового університету, перед яким одкриваються великі перспективи і можливість не бути школьником. Наша радість, що університет нам не чужий, а близький нам, бо фундація його пов'язана з загальною історією і в цьому запорука нашої дружби... Нехай живе ентузіазм мелоді, ентузіазм нації!

Після виходить на катедру мікрополіт Антоній, в руках держить йкону. "Вибачається" за те що не приготував промови не українському і починає весь час казати про російську культуру, пригадує варшавське студентство, до було багате, "малорозум". Після цього виступ в залі здійснюється страшний шум, який не дав балакати мікрополіту. Почаву в залі етикет і промовець завважав: "я знаю, що это Вам не нравиться". Скінчав свою промову під демонстративні згукі волевого залу. "Вибачається" за вираження яке допустив при упоминанні в Варшавском університеті" поправляє каліграфічною мовою свою помилку владиче. Хор гарно співав: "Україно-мати, мати єконав".

Далі виступають представники від Київської політехніки ректор. Університету оголошує, що від відомої української "Провсвіт" одержане 250 карбованців на університет.

Потім виступав ректор К. Педізького університету проф. Огієнко, представник від Київської політехніки, академік мистецтва (Ф. Кричевський), комерційного інституту, від українського духовенства м. Києва П. е. Крамаренко між якими сказав: "Решти, найшайбистий вертоград української науки, дивити пахучим квітам, подбай про добрі плоди. А ми українське духовенство будемо молити Бога, щоб він захистив його від шкідливих впливів".

Представник від студентства хрещатимувал не латинським вірш, привітаний університету. Далі промовляв: представник від 2 укр. гімназій і Київського комітету цієї гімназії, представник від в. д. і р. бачих. С. В. Чеховський, від студентів українців дух. академії, від об'єднаних рад. жіночих курей, від спілки учениць, від губерньск. управи, від Україн. банку, Союз-банку (П. Степаненко), який підніме університету "на зубок дитячі"—25.000 карб. на етикетці ім. Союз-Банку.

Подає коротко ціную промову л. Цегельського представника австрійськ. парламенту від Галичини: "Високодержотне громадянство і Ви, дорога українська молоді! Серце мое переживає дріжді мою роспач від радости, що нині положене камінь під будучину української культури. Українська культура—це річ важлива. Немає нації без своєї

культури. І коли сьогодні кладеться камінь під європейську школу, ми повинні сьогодні зауважити, що український народ стає в союз європейських народів. Ми гадали, що у Львові буде світло української культури—ввійшло якнайліше. І ми заврамо Вам. Але, зазвучавіи Вам, ми й радуємося, що Київ, який світлів і нам, де схилились нані краді думки, перший бачить світло. І це світло буде тим, куди будуть звертатися наші очі. Українська школа сьогодні прирдується до західно-європейської школи—це надія, що нація не загине. Ви, браття, також пригорнете і нас галиччак до себе...

Інші кредитові інституції віднесли новому університетові такі коштовні дарунки: "Дніпроська"—50,000 карб., селянський союз—по 1,000 карб. на рік на премії за краї і твори де сільсько-господарству.

З ентузіазмом зустріла аудиторія чірка.

В національному союзі. Рада національного союзу обиркує справу відновлення національного фонду. Незабаром має бути оповіщений загальний збір у всіх філіях, через редакцій газет і безпосередньо на певний біжучий рахунок поєрств на національний фонд для потреб національного союзу. Комітти національному союзові потрібні для організації інформаційних центрів за кордоном і на Україні, для допомоги українській пресі, селянським культурним організаціям та окремим особам, котрі потерпіли за свої національні переконання.

Надуга бар. Ф. Р. Штейнгель. По останнім відомостям з Берліна здоров'я українського посла бар. Ф. Штейнгеля в тяжкій стані. Через важність і відповідальність політичного моменту Ф. Р. Штейнгель все-таки весь час пробуєє при роботі.

Дні українського посольства. Українське посольство в Берліні працює в Берліні на охній з крапках вулиць великий і гарно улаштуваний дім за 900 тисяч марок.

Національна гвардія. В українських кіругах з приводу ідеї організації національної гвардії по містах України складається негативна думка. Особливо на чолі думових комітетів стоїть російська буржуазія, селянські й національний характер цієї гвардії в розумінні певної орієнтації підком буде ясній. Фаши, що українська преса не висловлюється за національну гвардію, а зате "Голос Києва", "Русский Голос" і "Кієвская Мысль" уділяють їй багато уваги й емпітій, самі по собі досить виразно одкриває майбутню національну обличчя цієї гвардії.

Спостереження. Звістка, яка була надрукована в "Н. Р." з 3 жовтня ц. р. ч. 178, в справі австрійських понових—як повідомляє УТА—не правдивим.

До пайзди Д. Дорощенка з Берліна. По відомостям нашої редакції Д. Дорощенко одкладає свою мейзку в Берлін на довгий час.

Притод О. Ф. Скорписи. До Києва прибув колишній губерніяльний староста О. Скорпис. Із розмови з ним довідуюсь, що колиське старство вже організовано і нормально працює. Все діловитово ведеться на українській мові; підбрано штат довідчених урядовців, котрі добре влаються на місцевих справах і відносинах, знають ведення адміністративного апарату, вмійть близько стояти до людщоти та бути з нею в мирних етоуєнках. Допомога людщоти, адміністрація, харчова, економічна і просвітя естає на добрий шлях. Відновлення з німецькими властями цілком налажені. Військова команда допомагає нашій адміністрації в справах мечтє, записанні, реєстрації людщоти, підтримує накази старостів і дає змогу біженцям реєструватися де рідких місцях. Польська шовиністична пропаганда лететься дуже завваже, але кевдає. Обідцями в прожаманіях нагороді за голову українських адміністраторів не згайшай й досі ехочих заробити, а зате селяне нечлнвають добре розбіратись в справах і мектуть наградами помішчати.

В раді міністрів. На останньому засіданні рада міністрів розглядала далі статут військової повинности. Прийняті в редакції військового міністерства розділи: шестий про інституції військової повинности. Розділ єловий про належність до прозванак учасків, про приписки до них і про складання призовних списків. Розділ 8—про призов до виконання військової повинности і про прийом до військова.

Крім того рада міністрів почала розглядати статут міських дум.

Призначення. Представник гелогорення вкучого для всіх артистичних талантів про помешкання для гімна-

кім командуванні в Одесі ген. Раут, призначається головою комісії по евакуації українського майна з Румунії і руминського з України з залашенням на старій посаді.

Новий народний університет. У Чернівці 27 вересня відбулась у помешканні губерньского земського управи засідання правління т-ва Чернігівського народнього університету.

Панна серед спекулянтів. Віста про близький мир вилихлал серед місцевих спекулянтів та биржевих гешетф-макхерів чималу тривогу. Паніка, що повстала на чужоземних біржах, докотилася й до Київської. Спекулянти продають партії товару на значно зменшеній ціні.

Майбутній конгрес . євреї. В єврейських політичних колах у звязку з останніми подіями обговорювалася справа з закликом до євреїв усіх країн, боротися за вимоги, щоб євреям було дано місце на майбутньому міжнародному конгресі, як рівноправній нації.

Недуга С. П. Шелухина. Став здоровий голова української мирової делегації сенатора С. П. Шелухина значно погіршив: температура доходить до 40°. Лікарі опасаются, що ця хвута—тїф.

До відомої всіх прозаяв доводиться, що С. П. Шелухин не має змоги приймати зараз ніяких прохачів.

До 6 х роковин смерті Микола Лисенка. 6-го листопада н. ст. цього року минає шість літ до дня смерті Боляка української пісні-музики—Микола Лисенка. Перший український національний хор має відвідувати цю річницю панахидию в самий день смерті і кількама урочистими концертами з його творів, з участю найкращих музичних сил. Хор уже почав готуватися до цих концертів. Крім того має вийти збірник, присвячений пам'яті цих роковин. Всі потрібні для збірника матеріали вже одіслали до Києва для друку. У збірнику приймають участь дех-то з видатних українських письменників та діячів.

З огляду на те, що імя Лисенка вимагає достойного цього імени ушановання, бажано, щоб і інші організації та інституції відповідно ушанували пам'ять Лисенка з нагоди цих роковин.

Нові цензори. Нас козидомлять, що в складі Київської цензури незабаром мають відбутися значні зміни і нові призначення.

Збори батьківського комітету 1-ої української гімназії імени Т. Шевченка. 29 вересня в помешканні вчоді початкової школи (Львівська, 54) відбулось перше в біжучім академічнім році засідання батьківського комітету гімназії імени Т. Шевченка. В першу чергу було поставлене до обговорення питання про вшанування імяти Ів. М. Степаненка. Голова батьківського комітету П. Д. Державний та директор гімназії В. Ф. Дурдзельський докладно вичували значіння невідлучне, яке громадського діяча, а також його заслуги перед гімназією, котрої був він фундактором і інкукував нею, як генеральний секретар, а потім міністр народньої освіти. Обо, ри дивлячи: 1) вшанувати його імять востаночним; 2) що року прийвти панахиду в день його смерті; 3) еласти делегацію від зборів в складі п. Державного та п. Соколовської до родни Н. М. Степаненка для вислову спонуття з приводу його смерті; 4) прирдується до постанови педагогічної ради про заснування етиденції імени Ів. М. Степаненка при першій українській гімназії і виста участь в зібранні коштів на цю етиденцію.

Потім збори перешли до обговорення вкучого для всіх артистичних талантів про помешкання для гімна-

ТЕЛЕГРАФИ.

(Од Українського Державного Телеграфного Агентства.)

По Україні.

Вій. З глибокою увагою прослухав всі суми епопею добування земель для державної української гімназії в українській державі. Доклади П. Д. Деженека та В. Хв. Дурдунівського, що поінформували присутніх в цій справі, викликали в усіх емоції обурення. Збори склали щиро сердечну голіву батьківського комітету П. Д. Деженека, директорів гімназій В. Хв. Дурдунівському та вчителів Л. М. Шухтінній, котрі несли стільки енергійної праці на цю справу, хоча мета й досі не досягнута, бо гімназія не має такої помешкання. Збори, крім того, було висловлено бажання, щоб усі матеріали, подані докладчиками, не загубилися і згодом була складена цілком історична збірка добування помешкання для 1-ої української гімназії на пам'ять майбутнім поколінням.

Два збори обговорювали справу з підвищенням платні за навчання дітей. З докладу директора про фінансовий стан гімназії виявилось, що платні в 80 карбованців на рік замало, бо вона не може видати на два підготовчих та паралельну (2-гу) класу, котрі гімназія повинна утримувати на спеціальні кошти. Ухвалено: більшість платню за навчання до 150 карб. на рік.

Збори розглянули ще низку дрібних питань; між іншими директор гімназії дав пояснення присутнім про таку зміну програм в гімназії: в біжучій академії вводяться чужі мови, а саме—німецька (з 1-го кл.), французька (з 2-го кл.) та латинська.

Доброю корою т-ва "Батьківщина". При т-ві "Батьківщина" ще в кінці серпня засновано хор. До останнього часу хор провадив репетиції і взагалі організувався. 13 жовтня має дебютувати в залі Іллімового Театру.

Поставлені будуть патрістичні і народні пісні. В концерті прийматимуть участь оперні артисти: Микша Стещенко і Іван.

Чистий прибуток піде на фонд на збудування пам'ятника М. В. Лисенку.

Тем забули. В "Н. Раді" було вже зазначено, що всеукраїнський земський союз на угодженні одібрати запрошення на свято відкриття українського університету. Зараз нам стало відомо, що і укр. правиче т-во, яке майже виключно своїми силами організувало торж. правничий факультет (в складі лекторів, окрім одного ценового професора і двох філологів, всі лектори були виключно члени укр. права т-ва) теж не удостоїлося чести одібрати запрошення на свято.

Кітський владина. На урочисті відкриття державного українського університету дуже не приємно враження на укр. інське громадянство зробили київські владина. Пр. Дмитрій не хотів прочитати евангелію по українському, хоча його щиро прохали, а м. Антоній в своїй промові допустив помилку, котра образила присутніх. Останні думки висловили свій протест, що примусило м. Антонія просити вибачення. Молебень одправляло українське духовництво з еп. Дмитрієм на чолі. Величезна зала не могла вмістити всіх, що бажали поїхати на це велике свято української культури.

Ще "двоглавий орел". Кооперативне т-во "Об'єднана" при державній канцелярії подало до київського окружного суду таку заяву: "8-го вересня 6. р. обурюючи судом був зареєстрований під ч. 444 статут нашого кооперативу, на оригіналі якого й зроблений відповідний напис на російській мові і прикладені печатки з гербом російської держави, з приводу чого кооператив прохає пояснити, чи можна вважати діючим цей напис на статуті і скріплення його печатками чужоземної держави, бо вказом від 12 лютого ц. р. не однією і дові, і оголошенням у "Вістнику рад народних міністрів" 5 жовтня ц. р. ч. 15 герб української держави є встановлений ніким іншої форм.—(Піддан.)"

Святі гарні порядки. 4-го жовтня в арештному домі на Лук'янівці було знайдено лікарю хорих залідоверних на всімкий тиф. Хорих було відправлено в Олександрівську лікарню, але там їх не прийняли, бо епідеміологічних треба відправити в якусь іншу лікарню, і ковернули звідс арештного домі, де вони перебувають і досі. Коли б їх суди кримінол. лікар, щоб одвідати цих хорих, то знайшов їх зачиненими на ключ і не міг ніяк їх побачити, бо доглядала в цьому кудиш тіпа. Тут все гарно і колоритно: і те що хорих такою причиною хоробю, як єдина відомість з лікарні до лікарні і нарешті вони знов опиняються в арештній домі, і те що тільки хорі—можливо неарештні—залишаються одні захищені на ключ хто зна на якій час. Не диво, що при таких святі гарних порядках епідемія в нас Харківі як хотять і не буде дослідіваним нами арамітський дім, про епідемічний стан

якого в "Новій Раді" ще раз вже говорився, стане в найближчій часі таким же гнівним сніжним тифу, як земля благодійна стала гнівним холери.

Полковий суд 215-ої дивізії покарав 10 річному тюремю голову робітничого комітету рос. франц. гір. т-ва—Олексу Ткаченка, який одмовився закрити вищегаданый комітет. Івана Ходорівського з Житомира засуджено на 10 років тюрем за підмовалення німецького жовніра продати йому одежу.

Через еспахну припинено в жіночій гімназії Покровській (Житомир) науку на 2 тижні.

З'їзд землевласників. В Житомирі одкрився з'їзд землевласників Волині.

Смерть Отфинівського. В Житомирі помер від еспахи відомий на Волині земський діяч В. Отфинівський, Польський був головою губ. зем. управи.

Необмежені свободи. Воля агітувати проти держави справді необмежена нічим.

В харківських газетах якийсь псевдонім Дактил опублікував про вихід журналу "Анчар" оповістку, де між іншим каже:

"Анчар" менше претензійозен; нарівні з кредитовими білетами не ходять і ходять не собирається. Бог ст' неї ст' самостійно! Себа дороже."

"Анчар" привлекателен к участию испкочителено заграницына силы: французскія, воронезскія, рибнскія.

"Агенти" державного хлібного бюро. "Союзъ земельных собственников" Бердичівського повіту став "агентом" державного хлібного бюро.

Холера. В с. Підвиноцку, уманського пов. появилася холера. Досі було 78 випадків, з тих 16 чоловік вмерло.

Ревізіція помешкання "Провіт" в Винниці. Ревізувано в Винниці помешкання "Провіт", де містилась і українська школа.

Чернігівський губерньскій староста Висоцький, що приїхав до Києва, в розмові з співробітником "УТА" заявив:

Боротьба з розбійниками в губернії зменшується. В багатьох місцях, як наприклад в ніжниському, коссельському і глумцькому повітах утворились добровольчі партизанські відділи хліборобів, котрі ведуть успішну боротьбу з більшовицькими бандами. Красва адміністрація тепер клопочеться про збільшення догляду за демаркаційною лінією, через котру фурами пачкують хліб у Московщину.

Місцеві органи самоврядування працюють у повному контакті з кращою владою.

Ревізіція пенсії м. Антонія. Помешкання народного дому в м. Лубяках, де малось заснувати Український клуб, ревізувано під лазарет. "Провіт", котра тут мешкала, викинула і залишилася без притулку.

Голубува. В 10 годин ввечера 29 вересня одним злодієм ограбований управлюючий Лубенським відділом Полтавського Союзбанку. Управлюючого ограбовано біля дверей отелю.

Урадована ця держава? У м. Дубні на Волині 18 вересня на аматорській виставі під час виконання "Ще не вмерла Україна" урядовець особливий доручен при повітовому старості Карл Карлович Шредер і сотник місцевого козацтва д. Миколаї демонстративно вигукнули: "Уже давно здохла". На тім вигук "панство", яке випадково було п'яне, не згамувало і почало "Боже царя храни". Нарешті, сотник просив вибачення у гуртка несподівано ображених аматорів, а Шредер навіть цього не зробив, бо він "всіх може здець арестувати".

З'їзд "Провіт". 18 жовтня н. ст. Співка "Провіт" спобідою України, скликає в Харькові з'їзд "Провіт" Слобожанщина, який відбується в помешканні 2 кредитового товариства (проти себору в 10 годині ранку).

Порядок денний.

- 1) Відкриття з'їзду та вибори президіуму.
 - 2) Доклад ради Співки про діяльність.
 - 3) Доклади з міськ.
 - 4) Всеукраїнський з'їзд "Провіт".
 - 5) Майбутня діяльність Співки.
 - 6) Вибори Ради.
 - 7) Біжучі Справи.
- Кожна "Провіт" надешли 2-х представників.
- Можливо. 31 вересня на ст. Фастів згорів вагон платформа з соломом. Згоряло од искри паровника. Турнили залізничники гарячою водою з паровоза, яке не робиться звичаю, і тому люде часто обіжкують собі руки.
- Раніше, 26 вересня горіла у нас бачня.

Австрійське офіційне повідомлення. 5 жовтня.

Італійський фронт. Атака італійських іттурмових відділів зроблена при піддержці гармат проти наших позицій в Джудібаріх невдалась через емою ружичних гранат, які кадали наші частини.

Албанський фронт. Посушення казах нашого бойового фронту виконується планово без перешкод з боку ворога, котрий слідом іде за нами.

Три ворожих морських відділи і велика кількість легуців на противі двох годин бомбардували місто і пристань Дураціо. Втрати незначні. Достатньо до пристані ворожим торгше і гідроаеропланам не дали наші оборонні частини і військові морські сили, причому ми збили одного морського гідроаероплана.

Вітання сербському королеві. ФРАНКФУРТ, 4. "Frankfurter Zeitung" повідомляє:

З приводу очищення болгарським військом частини території Сербії, Пуанкаре вислав сербському королеві телеграму, в якій висловлює радість французького народу знагоди повороту короля вигнання до його рідної землі.

Арабія—юноша старого. АМСТЕРДАМ, 4. Рейтер повідомляє: Союзні правительства постановили визнати формально Арабію як воюючу сторону в воєнних діях в Палестині й Острії.

Новий цар в Болгарії. СОФІЯ, 4. Прет, що король Фердинанд зрікся престолу й на престол вступив король Борис,—людність оповіщена софійським міським головою. В день, під звуки церковного дзвону, при великій кількості людей та духовенства, відбулась урочиста служба, на якій присутніми були новий король, всі міністри, товариші, президенти "собранія" й інші урядовці. Наприкінці церемонії цар прийняв вітання голови ради міністрів, "собранія", од товариша генералісімуса, од міністрів, вишого духовенства та дипломатичного корпусу. Після полудня офіцери софійської заложі приймали на вірності коному королеві.

Німецька нота Вільсонові. БЕРЛІН, 6. Німецьке правительство звернулось через швейцарське правительство з вадуючою ногою до президента Вільсона:

"Німецьке правительство прохає президента З'єднаних Держав вжити справді замірення в свої руки, повідомити про це прохання всі воюючі держави й запрохати їх вислати своїх уповноважених для ведення мирових переговорів. Німецьке правительство згоде вести переговори на основі встановленої програми в посланні президента З'єднаних Держав до сенату від 8 січня 1918 року та в цілішніх заявах, а власне в промові 27 вересня. Щоб залобити дальшому пролиту крові, німецьке правительство прохає заключити загальне перемир'я на суші, морі й у воздузі."

Румунія й останні події. БУДАПЕШТ, 4. "Azeti" повідомляє: В Яах відбулось засідання румунської коронної ради при співучасті короля Фердинанда. У засіданні ради обмірковувались питання внутрішньої і в зв'язку з політичними подіями в Болгарії закордонної політики. Що торкається закордонної політики Румунії каже газета—"всі данні думать, що Румунія придержуватиметься строгого нейтралітету."

В австрійському парламенті. ВІДЕНЬ, 3. "Berliner Tageblatt" повідомляє про напружену атмосферу в австрійському парламенті. Німецькі соціал-демократи й партія німецьких коледжів хрестівських соціалістів отаять цілком на основі самовизначення народів австрійської держави.

Підняти за винятком групи консерваторів єдиною домагаються об'єднання всіх трьох частин Польщі.

Товарообмін з Туреччиною. ОДЕСА, 6. Спроба розпочати товарообмін Одесі з Царьгородом зустріла перешкоди. Свій груз у сто тисяч пудів одні пароліза "Миндзай" здав, але взяти товару для Одесі не міг через те, що турецькі торгові організації заявили, що вони згодні на товарообмін тільки при умові доставки Туреччині харчових продуктів.

Міністрство праці в Німеччині. БЕРЛІН, 6. Приказом Імператора Вільгельма утвердилось в Німеччині окреме міністрство праці, до якого переходять всі соціально-політичні справи міністрства харчових справ. Міністрство підлягатиме безпосередньо рейхсканцлеру.

Роспуск курултайа. СІМФЕРОПОЛЬ, 6. Роспущено курултай. Хізімі Ефенді, голова парламенту заявив, що треба поновити склад, вибори снішно проведуть 18.

Німецькі партії в Австрії. ВІДЕНЬ, 4. "Reichspost" повідомляє, що відбулось засідання всіх німецьких політичних парламентарних партій, на якому обмірковувалось питання про об'єднання всіх партій для оборони інтересів німецького народу в Австрії.

Відішли представників. БУДАПЕШТ, 3. Угорський комерційний банок, банково-торговецьке акційне товариство з огляду на події в Болгарії відкликали своїх представників з Будапешта. Завідуючі банком разом з персоналом і везли грошовою потівкою приїхали вже до етолиці.

Харьківська натадра. ХАРЬКІВ, 4. Московський патріарх Тихон виставив кандидатами на харьківську кафедру Серафима Тверського, Василя Чернігівського і Тихона Уральського.

Мировий виступ Центральних держав. БЕРЛІН, 6. Німецьке прес-бюро телеграфно передає маніфест цисаря Вільгельма армії й флоту, в котрому, між іншим, сказано: "Я ще раз згодею наших співвітчизників рішення запропонувати нашим ворогам мир. Оскільки тільки чесному мирови ми протівимо руки. Чи буде встановлено мєч в похляще—довідуемо. До тої пори ми не повинні знеславлялись, ми повинні як і досі, прикласти всіх сил для того, щоб ставити опір беззержестанному ворожому натиску. Час європейський, але ми пошуємо себе до снєх силними, довіримося своїй снай й милосердній Божій допомозі, щоб оборонити свою кохану батьківщину."

БЕРЛІН, 6. Німецьке прес-бюро повідомляє, що новий державний канцлер принц Макс Баденський при відкритті рейхстага сказав промову, в котрій, між іншим, заявив: "Спирючись на згоду співвітчизників, ще разом з нами працюють, а послав вночі на 5 жовтня через посередництва Швейцарії президентів Сполучених Штатів ноту, в котрій прому його вжити в свої руки справу мира й цією метою вїйти в порозуміння зі всіма, що воюють державами."

Ця нота вже сьогодні ране буде в Вашингтоні. Вона направлена президентів Сполучених Штатів через те, що він в своєму посланні конгресові 8 січня року 1918 і в своїх інших заявах, а особливо в своїй Нью-Йоркській промові 27 вересня означив програму загального миру котру ми можемо прийняти як основу для мирних переговорів."

ВІДЕНЬ, 6. Австрійське прес-бюро передає таку офіційну телеграму: Австроугорщина, Німеччина й Туреччина постановили метою заключити загальне перемир'я й розпочати мирові переговори, доручити представникам своїх інтересів в Сполучених Штатах Америки приступити одночасно до переговорів. Для виконання цієї ухвали австроугорському послеві в Стокгольмі вчора телеграфно запропонував австроугорський міністр справ закордонних проєкти розлізьке шведське правительство послати 4 жовтня таку депешу президентів Вільсонові.

"Австроугорське цисарство ще ввесь час вело оборончу війну й не раз виявляло свою охоту зробити кінець проповолчоту й діяти до справедливого й чесного миру, ним звертається до президента Вільсона з проєзваченням заключити з ним та його союзниками неспайне перемир'я на землі, на воді та в повітрі в безневіддільному зв'язку з ним перемир'я розпочати переговори про мир, основною для котрого повинні бути 14 пунктів послання президента Вільсона конгресові з 8 січня року 1918, й 4 пункти промови президента Вільсона, сказаной 12 лютого року 1918, причім так само беруться на увагу й всі засади промови Вільсона з 27 вересня біжучого року."

Піняють. МІНСЬК, 6. В місцевостях Білорусі, котрі звільнились німцями помітно, що всі біліш-менш можливі людність тікає. Кажуть, що шляхи в лендольському, савинському, оршанському й могольському повітах—увільняють із себе той же образ що в 1915 році, під час руху білорусів.

З турецького полону. ОДЕСА, 6. На хазені "Михай" везли до Одесі корва гру-

па колючих росіля військових моряків. Повідомляють, що всі російські моряки, що були в турецькому полоні, перевезені до Царьгороду, де мають вийти додому.

Театр і музика. Музикальний ранок в Києві учатьсьбий укр. семінарії. (Лук'янівка, Вегутівська, 2).

В неділю о 12 год. дня відбувся в помешканні семінарії улаштований для учнів педагогічною радою семінарії музикально-вокальний ранок. Взяли участь в ньому такі сили, як артистки п. Стадник (спів), п. Литвиненко (спів), пан Ревуцький, котрий після невеличкого пояснюючого вступу чудово виконав укр. історичні пісні й думи і російські білини. Хор учнів семінарії під орудою учителя семінарії, відомого композитора К. Г. Стеценка проспівав гимн і кілька укр. пісень. Були учні семінарії, учениці дівочої ім. Ушинського семінарії, педагогічні ради обох семінарій з родинами й запрошеними знайомими. Ранок пройшов в підвищеному настрої. Слухали цікаву програму з захопленням, нагороджуючи виконавців гучними оплесками. Учні багатьох дякували шановним п. п. артистам і п. Ревуцькому за розвагу.

Література, наука. "Книгарь". Вийшло з друку 14-те число часопису "Книгарь". Зміст. Проф. К. Широцький.—Церковні стародруків. Л. Гурчак.—Письменничий гуманіст. Проф. І. Свєтлицкий.—Дві літературних новини Галицької України. П. Богачий.—Гергарт Гауцман в українських перекладах. Критика і бібліографія. Одліи: I. Історія.—II. Публіцистика.—III. Красне письменство.—IV. Видання для дітей.—V. Педагогіка і школа.—VI. Інформаційні видання.—VII. Мистецтво.—VIII. Поєзія.—IX. Театр і поезія.—X. Релігія та церква. Видавничая хроніка. Літературне життя (звістки та чутки). Лістування редакції. Нові книжки. (884—915). Оповідки.

Нові видання: Д-р Дмитро Децюк.—Українська державна думка і Європа.— Видання "Всесвітньої Бібліотеки" ч. 15, під редакцією Івана Калиновича. 80. Сторінок 80. Львів, 1918 р. Ціна 2 кор. 50 сот.

Тарас Ганко.—Історія української народу (Короткий начерк). Друкарня Київського губерньского земства. Київ, 1918 р. 40. Сторінок 85. Ціни не зазначено.

О. Сачицька.—Про молочарство.— Видання т-ва "Український Агроном". З малюнками. Друкарня "Послідні Новості". Київ, 1918 року. 40. Сторінок 29. Ціна 1 карб.

Андрій Савчук.—Український Буквар.—Виданне "Рідного Слова". Біла, 1918 року. 40. Сторінок 72. Ціни не зазначено.

"Село"—вийшло ч. ч. 84 і 85. Зміст і Жуматій: Гимн України — Б. П. Допомога жертвам війни.—Заклик ректора Подільського Державного Українського Університету.—Воронеч: Вшчі початкові школи.—А. Жотко: Біля дитини—І. В. Андрей.—Ю. Цирий: Відродження (вірш)—Н. Заходи Подільського Земства по заведенню виноградарства на Поділлі.—Молодий епалник: Стан бльшівництва на селі.—В. О.: Стракування худоби.—М. Наррушевич: Бірш.—М. Фугалевич: Іван Гуттенберг, вигадник друкарства. Дописи. З Життя України й Поділлі. Оголошення.

Ковалевський. В справі організації евакуація родини етери Лисенка. Просити Інституції та організації, що мають сягнутися 6-ї роковини смерті М. Лисенка, призначити свої представників на адресу: Хрещатик 31. ном музичного відділу, у можливому 7-го жовтня на 7 год. веч. а тих, хто до того часу не вислече об'явч—на сплавущий можеліод, о тій же годині там же.

Микола Філанський, вивідний з Могольщини, хто може дістати для себе в Києві помешкання. Прохає допомогти йому знайти квартиру або кілька кімнат. Звертатися: тел. 50-53, ред. "Ніжж".

Німецький асоціатив "Затишє". 6-го жовтня відбулось загальні збори т-ва "Затишє". Фундамент-ор-т-ва Ночива, одержавши збори асоціатив, що потріба в такому кооперативі дуже велика, бо во мавши своїх Ідеологів, ми примуємою обдати по тужні завчиря за дорогу е-у, неувати своі адорвала, також велика потреба відшучення в своїй правлячій та критичній. Головою зборів обрали Кривецького, секретарем Лобаненка. Статут т-ва докладно ініціативним гуртком був детально затвердений загальними зборами. Для згоду в т-во необхідно надати гуртку до привільня в рокомовидіє двох членів і шестти жотулку кінтис 15 на в. Ціна за кожен 100 мпр. може бути внесені або разем, або в розстрочку.

